

روز شمار

پنج شنبه

۵ شهریور ۱۳۶۶

۲ محرم ۱۴۰۷

۲۷ اوت ۱۹۸۷

۵۳۶

شماری از نیروهای خودی در درگیری با افراد حزب دمکرات کردستان در اطراف مهاباد و سلماس، به شهادت رسیدند. به گزارش قرارگاه حمزه سیدالشهدا (ع)، ۱۴ تن از نیروهای ضربت گردان حضرت رسول (ص) در منطقه "نرخاسان" از توابع مهاباد در کمین حزب دمکرات گرفتار شدند. که در این درگیری افراد ضدانقلاب با نارنجک دستی و سلاحهای دوشکا و گرینف به آنها حمله کردند و در نتیجه یازده تن از نیروهای اعزامی به شهادت رسیدند، یک تن مفقود و دو تن دیگر موفق به فرار شدند.^(۱) از سوی دیگر، چته‌های دمکرات در روستای "کردآباد" در پنج کیلومتری جاده ارومیه - سلماس با حمله به یک خودروی ارتش یک درجه‌دار را به شهادت رساندند و دو تن را به اسارت درآوردند.^(۲) در درگیری دیگری در همین منطقه افراد حزب دمکرات، یک تن از نیروهای قرارگاه حمزه سیدالشهدا (ع) را به شهادت رسانده و یک تن را زخمی کردند.^(۳)

۵۳۷

مجاهدان عراق و مبارزان کرد با حمله به مراکز امنیتی و پایگاههای دشمن تلفات و خسارات بسیاری به نیروهای عراقی وارد آوردند. شاخه نظامی "عمل اسلامی عراق" یکی از نیروهای امنیتی و اطلاعاتی صدام، به نام "علی کرماش کزیدی" را که در بازداشت کردن و شکنجه دادن مجاهدان نقش داشته است، در منطقه "حی السلام" بغداد به هلاکت رساند.^(۴) همچنین به گزارش فرمانده سپاه پانزدهم رمضان، نیروهای اتحادیه میهنی کردستان عراق در جاده "کفری" (kifri) به "سرقلعه" در استان کرکوک، بر سر راه یک ستون از نیروهای دشمن کمین کردند و چند تن از افراد دشمن را کشتند و ۹ تن دیگر را اسیر کردند که جسد فرمانده گردان خفیفه به نام "محمد شیخ عبدالله" در میان کشته‌شدگان دیده می‌شود. عملیات^(۵) در شهر سلیمانیه نیز نیروهای این اتحادیه با نفوذ به داخل شهر، ۹ تن از اعضای استخبارات را به اسارت گرفتند.^(۶)

۵۳۸

محسن رفیق دوست وزیر سپاه پاسداران در گفت‌وگویی رادیویی با اشاره به ساخت و به آب انداختن نخستین زیردریایی ایران در “مانور شهادت”،^(۷) در زمینه دست‌آوردهای جدید صنایع خودکفایی نظامی سپاه پاسداران گفت: «سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اخیراً اولین هواپیمای با سرنشین، ساخت واحد خودکفایی خود را پرواز داده است و تولید هواپیمای بدون سرنشین نیز در حد انبوه در دست اقدام است.^(۸) همچنین این واحد، تولید انبوه دونه موشک “تاو” و “مالیوتکا” را آغاز کرده است و در زمینه تولید نارنجک، مین، کاتیوشا، برخی از انواع توپ و موشکهای دوربرد به خودکفایی کامل رسیده است.» وی افزود: «در زمینه استفاده نظامی از “لیزر” و “اپتیک” نیز تجربه‌های مفیدی را در واحد خودکفایی صنایع نظامی، سپاه به دست آورده است.»^(۹)

۵۳۹

“محمدجواد لاریجانی” معاون امور بین‌الملل وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران که روز گذشته وارد ایتالیا شده است، در دیدار با “جولیو آندره‌ئوتی” وزیر خارجه ایتالیا، مواضع جمهوری اسلامی ایران در مورد جنگ ایران و عراق و بحران خلیج فارس را تشریح کرد: «جمهوری اسلامی ایران آماده است با هر کشوری در دنیا که واقعاً بخواهد تنشج را در خلیج فارس کاهش دهد و به حضور نظامی قدرتهای خارجی در این آبراه حیاتی خاتمه بخشد، همکاری نماید.^(۱۰) به عقیده ایران، مشکل فعلی خلیج فارس مین‌روبی نیست، بلکه خروج نیروهای نظامی، کاهش تنشج و جلوگیری از بحرانی‌تر شدن منطقه است.» در این دیدار، وزیر خارجه ایتالیا نیز با تشریح دیدگاه‌های دولت ایتالیا در مورد بحران اخیر و مسئله مین‌های کار گذاشته شده در خلیج فارس، پیشنهاد کرد که ایران و ایتالیا برای کاهش بحران، همکاری مشترکی را آغاز کنند.^(۱۱)

۵۴۰

“والریو زانونه” وزیر دفاع ایتالیا، برخلاف اظهارات قبلی خود در یک موضع پیش‌بینی نشده اعلام کرد که ایتالیا آماده اعزام نیرو به خلیج فارس است. وی در پایان جلسه هیئت دولت در توجیه تغییر موضع خود، به دگرگونی سریع حوادث در خلیج فارس اشاره کرد و گفت: «تحوالات خلیج فارس به روز و هفته بستگی دارد. در صورت عدم تحقق مفاد قطع‌نامه ۵۹۸ شورای امنیت، ایتالیا می‌بایست مانند سایر کشورها، خود را برای اعزام نیروی حافظ صلح به منطقه خلیج فارس آماده نماید.» زانونه با تأکید بر این‌که اعضای دولت این کشور نیز درباره ضرورت حداکثر حمایت از تلاش‌های سازمان ملل توافق دارند، افزود: «ابتکارات دیپلماتیک بهترین راه برای حل بحران خلیج فارس است ولی اگر بیش از این به تأخیر بيفتد،

من فکر می‌کنم ایتالیا باید با سایر کشورهای اروپایی و آمریکا همکاری کند و اصل دفاع از آزادی کشتیرانی در خلیج فارس را به اجرا گذارد. « (۱۳)

۵۴۱

در پی دیدار معاون وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران با دبیرکل سازمان ملل متحد و برخی اعضای شورای امنیت، این شورا امروز مسائل مربوط به جنگ ایران و عراق را مورد بررسی قرار داد. خبرگزاری آسوشیتدپرس در این باره گزارش داد: «در این جلسه دبیرکل سازمان ملل متحد گزارش دیدارش با "محمدجواد لاریجانی" را بیان کرد و شورای امنیت پیشنهاد آمریکا برای تحریم بین‌المللی علیه ایران را به تأخیر انداخت و موافقت کرد که به دکوئیار دبیرکل سازمان ملل جهت گفت‌وگو با تهران زمان بیش‌تری داده شود. « (۱۳) رادیو بی. بی. سی. در تفسیری که حاکی از نارضایتی بود گفت: «گمان می‌رود دکوئیار پس از دیدار با لاریجانی معاون وزارت خارجه ایران نیز نتواند سخنی حاکی از تغییر موضع ایران در جنگ با عراق بگوید. ایران قبلاً ناخشنودی خود را از قطع‌نامه ابراز کرده‌است ولی از اظهار صریح درباره آن نیز خودداری کرده‌است و به این ترتیب راه را برای مذاکرات بیش‌تر باز گذاشته‌است و این امر وظیفه برخی از اعضای شورای امنیت به ویژه آمریکا را دشوار کرده است. « (۱۴)

۵۴۲

پس از برگزاری اجلاس وزیران خارجه کشورهای عضو اتحادیه عرب، امروز جلسه شورای وزیران اطلاعات این کشورها در تونس آغاز به کار کرد. "شاذلی قلیبی" دبیرکل اتحادیه عرب، در مراسم افتتاحیه این جلسه، جنگ ایران و عراق را به آتش‌سوزی در یکی از بخش‌های عربی تشبیه کرد و گفت: «بر ماست که با سرعت تمام این آتش‌سوزی را مهار کنیم. «وی با ستایش از موضع عراق درباره میانجیگری‌ها و تلاش‌های بین‌المللی، گفت: «مخالفت مکرر ایران با تمامی پیام‌های صلح، این جنگ را طولانی ساخت و وارد هشتمین سالش نمود؛ جنگی که به عنوان طولانی‌ترین جنگ قرن بیستم به حساب می‌آید. استمرار جنگ خطرات فراوانی بر امنیت امت عرب و صلح جهانی دارد. ما به کشورهای بزرگ و سایر کشورهای عضو شورای امنیت هشدار دادیم که ایران به توسعه دامنه جنگ کوشش خواهد کرد که این مسئله عملاً حاصل شد و تهدیدات ایران علیه بعضی از کشورهای خلیج [فارس] و به خصوص سعودی و کویت به صورت آشکار درآمده است.

شاذلی قلیبی با اشاره به اجلاس وزیران خارجه در توجیه موکول کردن اتخاذ تصمیم قاطع علیه ایران به اجلاس سران، گفت: «بدین ترتیب، بهانه‌ای برای کسانی که نسبت به حکام ایران حسن نیت دارند باقی نماند و همچنین این کشورها احترام خود را نسبت به مأموریت دبیرکل سازمان ملل متحد نشان دادند. « (۱۵)

۵۴۳

«عصمت کتانی» سفیر عراق در سازمان ملل متحد، با هشدار به شروع جنگ نفتکش‌ها در خلیج فارس و با اشاره به پاسخ ایران به قطع‌نامه ۵۹۸، گفت: «عراق نمی‌تواند این وقت‌کشی‌ها را تحمل کند. وی گفت عراق بر این اعتقاد است که ایران با درخواست آتش‌بس سازمان ملل موافقت نخواهد کرد و به همین جهت عراق این حق را برای خود محفوظ می‌داند که به جنگ خلیج [فارس] از جمله، حمله به کشتی‌های ایران ادامه دهد. با وجود گذشت پنج هفته از تصویب قطع‌نامه شورای امنیت، ایران هنوز از اعلام موضع رسمی خود در رد یا قبول آن خودداری می‌کند و عراق نمی‌تواند این وقت‌کشی را تحمل کند.» (۱۶)

عصمت کتانی در پاسخ به این پرسش که آیا عراق حملات خود را به کشتی‌ها در خلیج فارس از سرخواهد گرفت، گفت: «اگر جامعه بین‌المللی ایران را مجبور به پذیرفتن قطع‌نامه ۵۹۸ نکند، عراق از کلیه روش‌ها برای دفاع از خود استفاده کرده و هر لحظه و در هر کجا به منافع ایران حمله خواهد کرد.» (۱۷)

۵۴۴

روحیه سلحشوری نیروهای ایران توان‌مندی جمهوری اسلامی ایران در تأمین امنیت ملی، محدودیت‌های امریکا در رویارویی نظامی با ایران و راه‌های جایگزینی برای آن، محور مقاله‌ای است که به قلم «حسین عسگری» استاد دانشگاه «جرج تاون» و «چارلز ویلدرینگ» در روزنامه «واشنگتن پست» به چاپ رسیده است. رادیو امریکا فشرده‌ای از این مقاله را چنین بیان کرد: «ایران دوران [امام] خمینی روحیه‌ای سلحشورانه یافته است. آخرین باری که ایران در یک جنگ درگیر بوده، در سال ۱۸۲۶ [میلادی] علیه روسیه بود، جنگی که ایران بازنده آن بود. از آن پس بسیاری از ایرانیان بر این گمان بودند که کشور استعدادی در جنگ ندارد ولی پس از دفاع پیروزمندان ایرانیان از سرزمین خود در برابر تجاوز عراق، ایران نه تنها به عنوان کشوری با توانایی‌های رزمی شناخته شد، بلکه نشان داد که امکان به کارگرفتن این توانایی‌ها را هم دارد و امریکا در گسترش حضور خود در خلیج فارس باید این توان ایران را در نظر بگیرد؛ مفاهیم این طبیعت سلحشور، اهمیت بسیار دارد.» نویسندگان مقاله با اشاره به ناخشنودی مردم امریکا از تلفات جنگ ویتنام و مقایسه تلفات جنگی ایران با تلفات امریکا در جنگ جهانی دوم، جنگ کره و ویتنام، ضمن ابراز تردید در استراتژی نظامی امریکا به راه‌کارهای دیگر اشاره کرده و می‌نویسند: «ایالات متحده امریکا باید از طریق کشورهای دیگر مانند ترکیه، پاکستان، ژاپن و آلمان غربی با ایران تماس‌های محدود برقرار کند. دیگر آن‌که با توجه به فشارهای نظامی خود حضور نظامی ایالات متحده در خلیج فارس باید بدون سرو صدا باشد و از هرگونه برخورد غیرضروری با ایران انصراف شود. هرگونه درگیری با ایران با توجه به طبیعت پرخاش‌جوی ایران، این کشور را به جانب اردوگاه شوروی

خواهد راند. این بدان معنا نیست که ایالات متحده هرگز وادار به اتخاذ یک موضع نظامی علیه ایران نشود. ولی در شرایط فعلی چنین موقعیتی پیش نیامده و سیاست‌بازان آمریکایی باید بدانند که هرچند مذاکره با اتخاذ روابط سازنده با ایران بسیار دشوار است، ولی درگیری نظامی، آلترناتیو قابل قبولی نیست. ممکن است سیاست صبر و بی‌طرفی از نظر سیاسی برای دولت ریگان و یا دولت جانشین آن ناگوار باشد، ولی این بهترین طریقی است که ایالات متحده می‌تواند در پیش بگیرد. « (۱۸)

«رابین رایت»، نویسنده و روزنامه‌نگار آمریکایی نیز - که اخیراً از ایران بازگشته است - در برنامه‌ای تلویزیونی، درباره حضور نیروهای آمریکا در منطقه و احتمال درگیری نظامی این کشور با ایران گفت: «ایران در کوتاه‌مدت برای نیروهای دریایی ایالات متحده در خلیج فارس دردسر ایجاد خواهد کرد، ولی هیچ‌گونه حمله مستقیمی علیه نیروها انجام نخواهد داد. ایران احساس می‌کند که حضور نیروی دریایی آمریکا و حراست ایالات متحده از نفت‌کش‌های کویتی، تحریک‌کننده است. تصور نمی‌کنم که آنها خواستار مقابله نظامی باشند و این پیامی روزانه است که شخصیت‌های سیاسی پا به پای مقامات نظامی آن را بازگو می‌کنند. من تصور می‌کنم که آنها احساس نگرانی می‌کنند و مسائل بستگی زیادی به روند جنگ در پاییز خواهد داشت. اگر جنگ نفت‌کش‌ها از سر گرفته شود و تأسیسات نفتی ایران به ویژه جزیره خارک و یا کشتی‌هایی که به ایران رفت و آمد دارند، هدف قرار گیرند، آن‌گاه ایرانیان به طریقی درصدد انتقام جویی برخوانند آمد که احتمالاً آمریکا را نیز وارد معرکه خواهند کرد. واقع‌گرایانه نخواهند بود، اگر انتظار داشته باشیم که جنگ بدون آن‌که یکی از دو رهبر ایران یا عراق صحنه را ترک گوید، خاتمه یابد. « (۱۹)

۵۴۵

رادیو بی. بی. سی. با تأکید بر این مسئله که نفت به‌عنوان مهم‌ترین منبع درآمد ارزی ایران، نقش مؤثری در تدارک جنگ دارد، طی تحلیلی، جنگ ایران و عراق را با توجه به میزان تولید نفت و چشم‌انداز قیمت آن در بازارهای جهانی، مورد بررسی قرار داد: «افزایش صادرات نفت ایران به پر شدن خزانه جنگ کمک می‌کند. از هم‌اکنون اظهارنگرانی می‌شود که درآمد حاصله احتمالاً صرف هزینه عملیات بعدی ایران در پاییز شود. اگر ایران همچنان با استفاده از آرامش فعلی در آب‌های خطرناک خلیج فارس، به بهره‌برداری به میزان حداکثر ادامه دهد، عربستان سعودی در موقعیتی نخواهد بود که به هم پیمانانش برای تعدیل تولید نفت‌شان فشار بیاورد. همچنین اگر ایران از انضباط در سطح تولید اعضا دفاع نکند، در آن صورت استدلال‌های عربستان چندان مؤثر نخواهد بود. « بی. بی. سی. درباره چشم‌انداز بازار نفت گفت: «معامله‌گران بازار نفت نگران آن هستند که عدم ادامه همکاری ایران و عربستان سعودی بر سر مسائل نفت در جلسه آینده وزیران نفت اوپک، به آغاز یک دوره دیگر از جنگ

به اصطلاح "تخفیف‌ها" منجر شود. چنین چشم‌اندازی به نفع هیچ‌یک از دو کشور و به خصوص ایران نیست. ایران برخلاف عربستان نمی‌تواند برای درآمد بیش‌تر تولید خود را از سطح فعلی به میزان قابل توجهی افزایش دهد. « (۲۰)

۵۴۶

"سید شریف‌الدین پیرزاده" دبیرکل کنفرانس اسلامی، در دیدار با "محمد مهدی پور" سفیر جمهوری اسلامی ایران در "آرژانتین"، با ابراز تأسف از کشتار زائران خله خدا [ر.ک. به: ۱۳۶۶/۵/۹] هم‌دردی خود را به خانواده شهدا و قربانیان این حادثه خونین اعلام کرد. وی پس از مشاهده فیلمی که سعودی‌ها تهیه کرده بودند، گفت: «بسیار قابل توجه است که در هیچ قسمتی از فیلم، تظاهرکنندگان ایرانی شعاری علیه سعودی‌ها نداده و شعارها فقط علیه امریکا و اسرائیل بود.» در این دیدار، ایران از دبیرکل کنفرانس اسلامی خواست تا عربستان را به دلیل این اعمال غیراسلامی محکوم کند. « (۲۱)

۵۴۷

امروز به نوشته یکی از نشریه‌های داخلی سپاه، چهار تن از فرماندهان پایگاه‌های هوانیروز به خارج از کشور گریخته‌اند. این چهار تن عبارت‌اند از: سرهنگ "عابدی" فرمانده هوانیروز باختران، سرهنگ "افشین" رئیس پرسنل کل هوانیروز، سرهنگ "اسفندیاری" فرمانده گردان هجومی باختران و سرهنگ "حضرتی" فرمانده هنگ باختران. گفتنی است که پیش از این اعلام شده بود که سرهنگ عابدی برای خرید قطعات هلی‌کوپتر به انگلستان سفر کرده است. بنابر اطلاعات رسیده، نام‌برده هم‌اکنون در اتریش به سر می‌برد. « (۲۲)

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۶۶/۶/۵

- ۱- سند شماره ۰۴۶۱۲۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش روزانه، از قرارگاه حمزه (ع)، به ستاد مرکزی سپاه پاسداران - اطلاعات، ۱۳۶۶/۶/۹، و - سند شماره ۰۴۶۰۹۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش خبری، از دفتر فرمانده قرارگاه حمزه (ع)، به فرمانده محترم نیروی زمینی سپاه، ۱۳۶۶/۶/۷.
- ۲- پیشین، ردیف دوم.
- ۳- سند شماره ۰۴۶۰۹۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش روزانه، از فرماندهی قرارگاه حمزه سیدالشهدا (ع) - اطلاعات، به ستاد مرکزی سپاه، ۱۳۶۶/۶/۷.
- ۴- روزنامه رسالت، ۱۳۶۶/۶/۲۴، ص ۲، به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۵- سند شماره ۰۲۹۰۴۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش خبری، از فرمانده سپاه پانزدهم رمضان - معاونت اطلاعات، به فرمانده محترم نیروی زمینی سپاه معاونت اطلاعات، ۱۳۶۶/۶/۹.
- ۶- سند شماره ۰۲۸۸۲۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه فتح، به قرارگاه رمضان، ۱۳۶۶/۶/۵، ص ۱۸.
- ۷- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۶/۷، ص ۱۴.
- ۸- پیشین.
- ۹- مآخذ ۷.
- ۱۰- روزنامه کیهان، ۱۳۶۶/۶/۷، ص ۲، خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۱۱- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۶/۷، ص ۳، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۱۲- روزنامه رسالت، ۱۳۶۶/۶/۷، ص اول.
- ۱۳- خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۶۲، ۱۳۶۶/۶/۷، ص ۴، سازمان ملل - به نقل از خبرگزاری آسوشیتدپرس، ۱۳۶۶/۶/۶.
- ۱۴- خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۶۱، ۱۳۶۶/۶/۶، ص ۵، به نقل از رادیو بی. بی. سی. ۱۳۶۶/۶/۵.

- ۱۵- مأخذ ۱۳، صص ۱۱-۱۲، تونس - به نقل از خبرگزاری عراق، ۱۳۶۶/۶/۶.
- ۱۶- مأخذ ۱۴، ص ۶، سازمان ملل - به نقل از خبرگزاری رویتر، ۱۳۶۶/۶/۵.
- ۱۷- مأخذ ۱۳، ص ۴، به نقل از رادیو آمریکا، ۱۳۶۶/۶/۵.
- ۱۸- مأخذ ۱۴، ص ۱۰، به نقل از رادیو آمریکا، ۱۳۶۶/۶/۵.
- ۱۹- مأخذ ۱۴، ص ۳۰، به نقل از رادیو آمریکا، ۱۳۶۶/۶/۵.
- ۲۰- مأخذ ۱۴، صص ۴۰-۴۱، به نقل از رادیو بی. بی. سی، ۱۳۶۶/۶/۵.
- ۲۱- روزنامه کیهان، ۱۳۶۶/۶/۵، ص ۲.
- ۲۲- سند شماره ۲۲۶۱۶۵، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، ۱۳۶۶/۶/۵، ص ۹.